TARYBINIS Rokiškis

LKP(b) Rokiškio Apkomo ir Apskr. Vykd. K-to Organas

Nr. 114 (723) | 1949 m. rugsėjo 30 d. | Kaina 20 kp.

DAUGIAU POLITINIŲ PASKAITŲ DIRBANČIŲJŲ MASĖMS!

Apskrities partinės, komjaunimo, profsąjunginės organizacijos nuveikė didelį kūrybingą ir veiksmingą darbą keliant apskrities dirbančiųjų kultūrinį lygį, aukléjant jų socialistinę sąmonę, aukléjant miesto ir kaimo dirbančiuosius marksizmo — leninizmo dvasia.

Džiugu pažymėti, kad apskrities dirbančiųjų kultūros kėlimas, marksistinės — lenininės pasaulėžiūros propaganda, švietiamoji — mokslinė propaganda žymia dalimi prisidėjo prie dirbančiųjų gamybinio ir politinio aktyvumo pakėlimo. Paskaitininkų pravedamos politinės ir mokslinės paskaitos daugumoje pasižymėjo savo aukšta kokybe, aukštu idėjiškumu, savo glaudžiais saitais su pastarojo meto aktualiausiais politiniais ir ūkiniais uždaviniais.

Apskrities paskaitininkų gretose yra puikių bolševikinės tiesos skleidėjų, kurių propagandinis darbas pasižymi aukštu idėjiniu turiningumu. Paskaitininkai mokytojai Pranckūnas, Byra ir Mačiekus, o taipogi paskaitininkai Rakauskas, Šatas ir kiti savo pravedamomis politinėmis paskaitomis stengiasi apginkluoti plačiąsias apskrities dirbančiųjų mases didingomis marksizmo — leninizmo idėjomis, padėti jiems giliai suprasti visuomenės vystymosi dėsnius, paversti juos aktyviais, sąmoningais komunistinės visuomenės statytojais. Šių paskaitininkų skleidžiáma propaganda yra veiksminga, kuo glaudžiausiai susieta su pokarinės socialistinės statybos konkrečių ir aktualių uždavinių sėkmingu sprendimu. Rokiškio valsčiaus Žiobiškio apylinkės paskaitininkai mokytojas Mačiekus ir komjaunuolis Piskarskas savo našiu darbu įnešė didelį indėlį į kolūkių statybą apylinkėje, jie sėkmingai mobilizuoja apylinkės dirbančiųjų kūrybinę ir gamybinę energiją aktualiems uždaviniams, partijos ir vyriausybės iškeltiems, sėkmingai įgyvendinti.

Politinių ir mokslinių žinių skleidime, politinių paskaitų pravedime pastebima ir eilė rimtų trūkumų. Tas visų pirmiausia liečia Rokiškio, Ragelių, Južintų, Aleksandravėlės valsčių paskaitininkus. Nekalbant jau apie tai, kad šiuose valsčiuose politinių paskaitų pravedimas buvo perdėm nepakankamas, būtina pažymėti ir pravestų politinių paskaitų žemą idėjinį lygį, neturiningumą, neteisingą paskaitų pastatymą ir jų silpną veiksmingumą. Ragelių ir Aleksandravėlės valsčių partinės organizacijos nekreipė reikiamo rimto dėmesio paskaitininkų grupių darbui, neteikdavo joms kūrybingos paramos. Čia visiškai nebuvo prisilaikom[illegible] paskaitų recenzavimo. Paskaitos nebuvo iš anksto apsvarstomos grupės susirinkimuose. Matyt, šių valsčių partiniai darbuotojai užmiršta, kad paskaitų recenzavimas, tezių peržiūrėjimas reikalauja tam tikro laiko, atidumo, ryžtingumo ir metodiškumo darbe, tačiau be šių reikalavimų jokiu būdu negalima įvesti sistemingo darbo su paskaitininkų grupe, be jų neįmanoma patikrinti paskaitų kokybės, turiningumo, veiksmingumo, negalima suteikti paskaitininkams rimtos kūrybinės paramos.

Južintų ir kai kuriuose kituose valsčiuose pravedamose politinėse paskaitose per mažai ir siaurai atsispindi demokratijos jėgų klausimai, nenušviečiami visu platumu ir ryškumu mūsų socializmo šalies vidiniai ūkiniai — politiniai uždaviniai, nėra rimtos buržuazinės ideologijos kritikos, kapitalistinių valstybių ekonomikos ir politikos gilios analizės. Rimtos kritikos privalo susilaukti apskr. vykd. k-to Kultūros — švietimo darbo skyrius už nepatenkinamą, neoperatyvų ir nekūrybingą vadovavimą valsčių paskaitininkų grupėms ir pavieniams paskaitininkams.

Pastarojo meto uždaviniai reikalauja žymiai pagerinti ir išplėsti politinių paskaitų pravedimą. Apskrities partinių, tarybinių, komjaunimo, profsąjunginių organizacijų uždavinys pastaruoju metu glūdi tame, kad kuo plačiausiai išplėsti veiksmingą darbą politinių ir mokslinių žinių propagavimo dirbančiųjų tarpe srityje. Čia būtina kuo giliausiai įsisąmoninti, kad tarybinės liaudies politinio ir kultūrinio lygio kėlimas yra tarybinės valstybės gyvybingas reikalas, nes tarybinės santvarkos stiprinimas ir vystymasis, tarybinio demokratizmo vystymas, dirbančiųjų politinio ir gamybinio aktyvumo augimas priklauso nuo dirbančiųjų kultūros augimo. Štai kodėl apskrities partinėms organizacijoms vadovaujant būtina žymiai išplėsti politinių paskaitų pravedimą mūsų apskrities dirbančiųjų tarpe. Juo labiau pastaruoju metu, kovojant dėl didingo tikslo — kolektyvinių ūkių santvarkos pilnos pergalės mūsų apskrityje—atsiekimo, būtina sėkmingiau organizuoti politinių ir mokslinių žinių plačią propagandą.

Negali būti abejonės, kad apskrities partinės, tarybinės, komjaunimo ir profsąjunginės organizacijos sėkmingai susidoros su vienu iš savo pagrindinių uždavinių — apskrities dirbančiųjų politinio ir kultūrinio lygio sistemingu kėlimu ir žymiai pakels šio darbo idėjinį lygį.

Mūsų respublikoje

Gausų derlių surinko šlais metais „Vienybės" (Telšių apskr.) artelės kolūkiečiai. Kolūkiečiai gaus ne mažiau kaip 7—10 kg grūdų už darbadienį. Pernai kolūkiečio Jono Orlausko šeima už išdirbtus 476 darbadienius gavo tiktai rugių 4,5 tonos. Šiais metais J. Orlausko šeima jau išdirbo 374 darbadienius.

Nuotraukoje: kolūkietis J. Orlauskas gauna avansą už darbadienius.

L. Meinerto nuotrauka

ELTA

100 KOLŪKIŲ ĮVYKDĖ PAREIGĄ

ŠIAULIAI, rugsėjo mėn. 28 d. (ELTA). Apskrities kolūkių tarpe išsivystė lenktyniavimas dėl visų žemės ūkio produktų paruošų plano įvykdymo prieš laiką. Žymiai paspartėjo bulvių kasimo ir statymo valstybei tempai. Apskrityje jau yra 100 kolūkių, kurie prieš laiką įvykdė metinę šios kultūros pristatymo užduotį.

Priešakiniai kolūkiai toliau stato bulves viršum plano. Bazilionių valsčiaus „Tarybinio artojo" artelė pristatė į paruošų punktą 90 pūdų bulvių viršum plano, Šiaulių valsčiaus „Pirmyn" ir „Žovinikių" kolūkiai — daugiau kaip 200 pūdų.

VALSTYBĖS PAGALBA GYVULININKYSTEI IŠVYSTYTI

MARIJAMPOLĖ, rugsėjo mėn. 28 d. (ELTA). Apskrities kolūkiai lenktyniauja dėl metinio plano gyvulininkystei išvystyti įvykdymo prieš laiką. 18 žemės ūkio artelių jau sukurta po 4 gyvulių fermas, 15 kolūkių — jų tarpe „Šešupės", „Pergalės", „Raudonosios aušros", „Dovinės" — įvykdė metinius planus fermų ir jų gyvulių skaičiaus srityje.

Didelę pagalbą kolūkiams suteikia valstybė. Nuo metų pradžios 42 apskrities artelės gavo gyvulininkystei išvystyti 585.000 rublių paskolą. Už tas lėšas nupirkta 90 aukšto produktyvumo karvių, 35 kumelės, 30 motininių kiaulių, pastatyta daug patalpų gyvuliams.

MECHANIZUOJAMOS GYVULININKYSTĖS FERMOS TARYBINIUOSE ŪKIUOSE

Respublikos tarybinių ūkių gyvulininkystės fermose daug darbo reikalaujantieji procesai plačiai mechanizuojami. Vieno geriausiųjų tarybinių ūkių — „Žeimių" tarybinio ūkio karvidėse pastatytos automatinės girdyklos, įmontuotos elektrinės milžtuvės, kabantis kelias. Dabar respublikoje yra didelis kiekis tarybinių ūkių, kuriuose svarbiausieji daug darbo reikalaujantieji procesai jau sumechanizuoti. 13-je tarybinių ūkių pastatyti automatiniai įrengimai gyvuliams girdyti, 4-se tarybiniuose ūkiuose mechanizuotas karvių melžimas ir įrengti kabą kelias pašarui transportuoti ir mėšlui išvežti.

Iki šių metų pabaigos dar daugelis tarybinių ūkių gyvulininkystės fermų bus pilnai mechanizuota. (ELTA).

Laiku nuimti šakniavaisių derlių!

„KIBIRKŠTIES" KOLŪKIS ĮVYKDĖ BULVIŲ PARUOŠAS

Ragelių valsčiaus kolūkiai ir pavienių valstiečių ūkiai pradėjo bulvių statymą valstybei. „Kibirkšties" žemės ūkio artelė (pirmininkas drg. Kaupas) jau pilnai atsiskaitė su valstybe bulvių paruošomis.

Kibirkštiečių pavyzdžiu seka ir Laibgalių apylinkės „Artojo" kolūkis (pirmininkas drg. Janka), „Balandžio" žemės ūkio artelė (pirmininkas drg. Mažeikis) ir kiti valsčiaus kolektyviniai ūkiai. Jie vis spartėjančiais tempais stato bulves valstybei.

A. Valkauskas

Pradėjo bulvių statymą valstybei

Juodupės valsčiaus kolūkiai aktyviai įsijungė į bulvių statymą valstybei. Bulvių paruošas pradėjo vykdyti Ažubalių apylinkės „Ryto" kolūkis (pirmininkas drg. Skruodys) ir „Pažangos" žemės ūkio artelė (pirmininkas drg. Savickas). Artimiausiomis dienomis bulvių paruošas šie kolūkiai pilnai įvykdys.

A. Girčys

Įvykdė visas prievoles

Obelių valsčiaus Zibolių apylinkės Kalvaičių kaimo darbo valstietis drg. Kišūnas Antanas pilnai atsiskaitė visomis prievolėmis ir mokesčiais su valstybe. Taip pat jis įvykdė ir bulvių bei cukrinių runkelių privalomuosius pristatymus.

A. Kutauskas

Liaudies demokratijos šalyse

RUMUNIJA

Rumunijos liaudies respublikoje plačiai pažymėtos didžiojo rusų mokslininko — fiziologo I. P. Pavlovo gimimo dienos 100-sios metinės.

Rumunijos sostinėje — Bukarešte ryšium su tuo įvyko darbo žmonių atstovų iškilmingas susirinkimas, kuriame dalyvavo Rumunijos vyriausybės nariai su daktaru Petru Groza priešakyje.

Po susirinkimo įvyko tarybinio kinofilmo „Akademikas Ivanas Pavlovas" apžiūra.

Rumunijos laikraščiai paskelbė tarybinių ir rumunų mokslininkų straipsnius, skirtus I. P. Pavlovui.

ČEKOSLOVAKIJA

Aukštosiose mokslo įstaigose ir mokyklose daromi pranešimai ir paskaitos apie akademiko I. P. Pavlovo gyvenimą ir jo veiklą. Čekoslovakijos mokslų ir meno akademijos iniciatyva buvo sušaukta mokslinė konferencija, skirta 100-sioms metinėms nuo I. P. Pavlovo gimimo dienos.

Konferencijoje kalbėjęs Čekoslovakijos mokslų ir meno akademijos prezidentas profesorius Nejedli pabrėžė didžiulį pažangų Pavlovo vaidmenį fiziologijos srityje ir ragino Čekoslovakijos mokslininkus panaudoti mokslinius Pavlovo tyrinėjimus savo kūrybinėje mokslinėje veikloje.

(TASS—ELTA).

I. P. PAVLOVO GIMIMO DIENOS 100-SIOS METINĖS

Rugsėjo 27 d. Tarybų šalis pažymėjo 100-sias metines nuo didžiojo rusų mokslininko, genialaus fiziologo Ivano PetroviČiaus Pavlovo gimimo dienos.

Miestuose ir kaimuose, įmonėse, kolūkiuose, tarybiniuose ūkiuose, MTS ir mokslo įstaigose įvyko iškilmingi susirinkimai, sesijos, paskaitos ir pasikalbėjimai, skirti I. P. Pavlovo gyvenimui ir veiklai.

Maskvos mokslininkų namuose pasibaigė mokslinė sesija, skirta 100-sioms metinėms nuo didžiojo rusų mokslininko gimimo dienos. Sesija išklausė 57 mokslinius pranešimus.

Rugsėjo 27 d. Maskvoje, Didžiajame teatre, įvyko partinių, tarybinių, visuomeninių ir mokslinių organizacijų iškilmingas jubiliejinis posėdis. Posėdyje kalbėjo TSRS Mokslų akademijos prezidentas akademikas S. I. Vavilovas ir akademikas K. M. Bikovas.

Iškilmingame posėdyje sveikinimo kalbą pasakė Rumunijos, Bulgarijos, Kinijos, Čekoslovakijos, Belgijos, Vengrijos, Šiaurės Korėjos mokslininkai.

Su dideliu pakilimu iškilmingo posėdžio dalyviai priėmė sveikinimą draugui J. V. Stalinui.

(TASS—ELTA).

Pagerinti partinį vadovavimą profsąjungoms

Šlovingoji bolševikų partija visuomet teikdavo rimtą dėmesį ir milžinišką reikšmę profsąjungų veiklai, nes profsąjungos yra dirbančiųjų masinės organizacijos, įtraukiančios plačiąsias savo narių mases į aktyvią ūkinę ir kultūrinę statybą.

Rokiškio apskrities profsąjungos, partinėms organizacijoms vadovaujant, nuveikė didelį kurybingą darbą įtraukiant savo narius į aktyvią pokarinę socialistinę statybą, į veiksmingą socialistinį lenktyniavimą, į partijos ir vyriausybės iškeltųjų uždavinių sėkmingą įvykdymą. Profsąjungos taipogi žymiai pagerino savo darbą rūpinantis dirbančiųjų materialinių ir kultūrinių poreikių patenkinimu.

Tačiau būtina pabrėžti, kad partinis vadovavimas profsąjungoms kai kuriuose mūsų apskrities valsčiuose, gamybinėse įmonėse, įstaigose dar nepasiekė reikiamo lygio, užmojo. Apskrities pramonės kombinato vietos profsąjungos organizacija stovi visiškai nuošalyje nuo tokių ypač svarbių uždavinių, kaip stachanovinio sąjūdžio išvystymas, gamybinių pasitarimų pravedimas, kūrybingo socialistinio lenktyniavimo pravedimas. Keisčiausia, kad Pramkombinato atsakingieji profsąjungos darbuotojai dar giliai neįsisąmonino, kad veiksmingas socialistinis lenktyniavimas — pagrindinis bolševikinio darbo metodas bet kurioje mūsų didžios socialistinės statybos vietoje. Dar labiau — kai kuriose Pramkombinato įmonėse pastebimi apsileidimo, neūkiškumo, netaupumo, nedrausmingumo reiškiniai, tačiau vietos profsąjungos organizacija dar nieko konkretaus nenuveikė šioms neigiamiems reiškiniams nedelsiant pašalinti. Arba štai kitas neigiamas reiškinys. Vietos profsąjunga visiškai nesidomi, kaip vykdoma gamybinė programa, nepadeda čia griežtai prisilaikyti iš anksto nustatyto gaminimo būdo (technologinės drausmės). Net pastaruoju metu, kuomet mūsų respublikos gamybinėse įmonėse vis labiau plečiasi tradicinės spalinės socialistinės lenktynės, Pramkombinato profsąjungos organizacija pro pirštus žiūri į šiuos svarbius uždavinius. Dar blogiau čia darbas pastatytas pravedant Pramkombinato dirbančiųjų tarpe politinį darbą, kultūrinį — švečiamąjį darbą. Čia yra visos reikiamos sąlygos ir plačios galimybės raudonajam kampeliui, bibliotekai veikti. Tačiau jie neparodo jokių kūrybingos veiklos žymių. Vietos profsąjungos komitetas visiškai nesistengia išplėsti tokį kultūrinį — švečiamąjį darbą, kuris tikrai apréptų kuo plačiausias dirbančiųjų mases. Besirūpinant dirbančiųjų reikmių patenkinimu Pramkombinato profsąjungos atsakingieji darbuotojai prileidžia bereikalingo vilkinimo, nejautrumo reiškinius. Iš to visko kyla teisėtas klausimas — kodėl gi Pramkombinato profsąjungos vietos komitetas nepatenkinamai atlieka savo tiesioginę paskirtį? Atsakymą reikia ieškoti Pramkombinato pirminės partinės organizacijos blogame partiniame vadovavime profsąjungai. Partinė organizacija neteikia profsąjungai būtinos kūrybingos paramos, nekontroliuoja jos veiklos. Šių metų eigoje Pramkombinato partinė organizacija dar ne karto nepsvarstė profsąjungos darbo, nepadėjo jai rimtai vesti kovą dėl savo priimtųjų įsipareigojimų įvykdymo, nepasirūpino užtikrinti, kad kasdien būtų kontroliuojamas ir tikrinamas socialistinių sutarčių pildymas.

Švietimo ir meno darbuotojų profsąjungos vietos organizacijoje žymiai geriau pastatytas narių materialinių ir kultūrinių poreikių tenkinimo darbas. Tuo pačiu metu kai kuriose šios profsąjungos vietos organizacijose (Južintuose, Aleksandravėlėje, Panemunyje, Rageliuose) visiškai mažai daroma tam, kad profsąjungos narius aukléti nuoširdaus tarybinio patriotizmo dvasia, ugdyti jiems tarybinių tautų draugystės jausmą, gilią meilę savo socialistinei Tėvynei ir griežtą neapykantą visiems jos priešams, visiems reakcijos palaikytojams, neapykantą visokiam tamsumui ir atsilikimui.

Apsčiai pavyzdžių iš mūsų apskrities ryškiai parodo, kad esant kasdieniniam partiniam vadovavimui Švietimo ir meno darbuotojų profsąjungos vietos organizacijoms, šios profsąjungos nariai rodo gero darbo pavyzdžius, nuoširdžiai dirba, aktyviai dalyvauja visuomeniniame politiniame gyvenime, daug dirba savo idėjiniam—politiniam lygiui pakelti.

Pastarojo meto uždaviniai reikalauja, kad partinės organizacijos žymiai pagerintų ir išplėstų savo partinį vadovavimą profsąjungoms ir užtikrintų, kad profsąjungų autoritetas dirbančiųjų akyse nuolat augtų. Tai galima bus pasiekti ta sąlyga, jeigu kiekvienas dirbantysis profsąjungoje matys savo artimą organizaciją, kurioje jisai gali išspręsti jį įdomaujančius klausimus. Partinis vadovavimas profsąjungoms taipogi turi užtikrinti aukléjamojo darbo profsąjungos narių tarpe išplėtimą, kultūrinio — švečiamojo darbo lygio žymų pakėlimą, aukléti profsąjungos narių tarpe komunistinę pažiūrą į darbą ir socialistinę nuosavybę, kad profsąjungos nariai parodytų rūpinimąsi bendru reikalu, tarybinės valstybės interesais, kad jie atsidėję dirbtų visuomenei, stengtųsi kuo daugiau duoti valstybei. Dirbančiųjų aukléjimas tarybinio patriotizmo dvasia yra vienas svarbiausiųjų profsąjungos uždavinių, nes kūrybingas ir gyvybingas tarybinis patriotizmas — toji didžioji tarybinę visuomenę jungianti jėga — yra tarybinių žmonių didvyriškumo ir jų darbo žygių šaltinis.

Apskrities partinių organizacijų vadovavimas profsąjungoms privalo tapti jų kasdien pravedamo darbo masėse svarbiausiuoju uždaviniu.

K. Milaševičius

MOKINIŲ TĖVŲ SUSIRINKIMAS

Obelių gimnazijos salėje įvyko šios gimnazijos mokinių tėvų susirinkimas. Atidarydamas susirinkimą, gimnazijos direktorius drg. Kligis apibūdino praėjusiais mokslo metais tėvų komiteto nuveiktą veiklą, nurodė atsiektą darbą bei iškėlė pasireiškusius trukumus.

Po to Obelių valsčiaus Liaudies švietimo skyriaus vedėjas drg. Kiscleviičius tarė žodį į tėvus dėl komunistinio vaikų auklėjimo, komjaunimo ir pionierių organizacijų ugdymo iš tėvų ir mokyklos pusės, tamprauš tėvų bendradarbiavimo su mokykla.

Toliau kalbėjo mokytojas Karpevičius tema: „Mokykla ir šeima", kur buvo iškelta šeimos su mokykla bendradarbiavimo reikšmė, iškelti tuo reikalu konkretus pavyzdžiai.

Pranešimą „Fizinis auklėjimas ir tėvai" padarė mokyt. Matiukaitė Stasė, pabrėždama fizinio lavinimo reikšmę tarybinėje mokykloje. Mokyt. Glambaitė padarė pranešimą „Ugdykime tarybinį patriotizmą mokiniuose".

Po to žodį tarė mokinių tėvų komiteto pirmininkas drg. Strikas ir partijos Obelių valsčiaus k-to sekretorius drg. Strumskys.

Turiningą meninę dalį atliko gimnazijos pionierių organizacijos nariai.

K. Bielinuskas

I. P. Pavlovo minėjimas

Rokiškio II-sios gimnazijos gamtininkių būrelis, vadovaujamas mokytojų Daugirdaitės ir Stakėnienės, suruošė didžiojo rusų mokslininko I. P. Pavlovo minėjimą ryšium su jo 100 metų gimimo sukaktimi. I. P. Pavlovo gyvenimą ir jo mokslinę veiklą plačiai nušvietė savo pranešime gamtos dėstytoja drg. Daugirdaitė. Atitinkamą pranešimą padarė ir mokytoja Stakėnienė.

A. Kalvaitis

KUIBYŠEVAS. Prie VKP(b) Kuibyševo srities komiteto kalmo propagandistų kursuose naujiems mokslo metams paruošta daugiau kaip 250 V. I. Lenino ir J. V. Stalino biografijų ir „VKP(b) istorijos trumpojo kurso" mokymuisi ratelių vadovų.

Nuotraukoje: kursų klausytojai ruošiasi seminarui. Iš kairės į dešinę: P. P. Važiovas, M. M.Filijevas, F. T. Skrinikova ir E. M. Golovanova.

Foto M. Klimenkovo

TASS'o spaudos kiliš

Rašytojas — kovotojas

(NIKOLAJAUS OSTROVSKIO GIMIMO 45 METINĖS)

Šiandien sukanka 45 metai nuo rašytojo Nikolajaus Aleksiejevičiaus Ostrovskio, ugningo bolševiko, atidavusio visą savo gyvenimą mylimajai socialistinei Tėvynei, gimimo dienos. Jo knygos, apgaubtos revoliucinės kovos romantika ir herolka, tapo tarybinių žmonių mėgstamosiomis knygomis. Jos moko jaunus socializmo kūrėjus ištikimai tarnauti savo Tėvynei, Lenino — Stalino partijai.

Nikolajus Ostrovskis — liaudies sūnus. Ne veltui jo kūryba glaudžiai susijusi su didvyriška darbo žmonių kova prieš priespaudą ir smurtą, dėl žmonijos šviesios ateities.

Nikolajus Ostrovskis išėjo rusėtą gyvenimo ir klasių kovos mokyklą. Jis gimė 1904 m. rugsėjo 29 d. Volinės gubernijos Ostrožo apskr. Vilijos kaime, darbininkų šeimoje. Iš pat mažens jis susidurdavo su trūkumais, vargu, neteisybėmis. Kai buvo 11 metų vaikas, jis pradėjo savo darbo gyvenimą. Dirbo sandėlyje, krosniakurio padėjėju. 1919 metais Nikolajus Ostrovskis įstojo į komjaunimą ir drauge su tuo į gretas kovotojų dėl Ukrainos išvadavimo iš baltagvardiečių ir interventų jungo. Kovodamas šlovingos Kotovskio divizijos ir Pirmosios Raitelių armijos gretose, jis užsirekomendavo kaip drąsus karys ir puikus žvalgas. Sunki žaizda 1920 metais išvedė jį iš rikiuotės. Bet išėjęs iš ligoninės, Ostrovskis vėl stojo į kovos dėl jaunos tarybinės respublikos priešakinę liniją. Jis dirbo Visasąjunginio Ypatingo Komiteto (VČK) organuose, dalyvavo likviduojant gaujas, buvo vienas siaurojo geležinkelio kūrėjų. 1924 metais Ostrovskis įstojo į komunistų partijos gretas.

Sunki nepagydoma liga, kontūzijų ir sužeidimų rezultatas — prikaustė Ostrovskį prie lovos. Paralyžuotas, apakęs, Ostrovskis nenuilstamai dirbo toliau. Jis nutarė tapti rašytoju. Nepaprastomis pastangomis, įtemptu darbu jam pavyko pasiekti savo tikslą. Jo knygos „Kaip grūdinosi plienas" ir „Audros pagimdytieji" (ją jis kūrė ligi paskutinės savo gyvenimo dienos) buvo visų pripažintos, jėjo į Tarybų šalies literatūros lobyną.

Ostrovskio veikalai turi didžiulę gyvenimišką jėgą. Jo knygos nesibijo laiko meginimų, jos amžinai jaunos, artimos ir suprantamos liaudžiai. Jų skaitytojas pergyvena tą laikotarpį, kai užgimė komjaunimas, kai šalį gaubė pilietinio karo ugnys, kai buvo dedamos pirmosios plytos į didingo socialistinės kūrybos pastato pamatą.

Ostrovskio knygos kupinos optimizmo, tikėjimo neišsemiamais žmogaus galimumais. Jos padėjo mūsų kovotojams triuškinti vokiškuosius fašistinius grobikus Didžiojo Tėvynės karo metais. „Man labai skaudu pagalvoti, jog paskutinėse kautynėse prieš fašizmą aš negalėsiu užimti savo vietos kovos grandyje, — rašė Nikolajus Ostrovskis draugui Stalinui 1935 m. spalio mėn., gavęs aukščiausią Tėvynės apdovanojimą — Lenino ordiną. — ...Bet juo didesniu aistringumu aš suteiksiu smūgius priešui kitu ginklu, kuriuo mane apginklavo Lenino — Stalino partija, išauginusi iš mažaraščio darbininko tarybinį rašytoją". Ostrovskis teisingai įvertino savo kūrybos jėgą. Jo knygas buvo galima rasti priešakinėje fronto linijoje — blindažuose, žeminėse. Pirmuose „Jaunosios gvardijos" susirinkimuose Olegas Koševojus skaitė ištraukas iš romano „Kaip grūdinosi plienas". Zojos Kosmodemjanskos dienyne buvo užrašyti Korčagino ugningi žodžiai: „Brangiausias dalykas žmogui — tai gyvenimas. Jis duodamas jam vieną kartą ir gyventi jį reikia taip, kad nebūtų skaudu už be tikslo pergyventus metus, kad nedegintų gėda už niekšišką ir smulkutę praeitį ir kad mirdamas galėtų pasakyti: visas gyvenimas ir visos jėgos buvo atiduotos pačiam puikiausiam dalykui pasaulyje — kovai dėl žmogaus išsivadavimo..."

Tarybinė liaudis niekuomet neužmirš savo rašytojo — kovotojo, kurio gyvenimas ir kūryba moko darbo žmones didžiojo kovos didvyriškumo. Niekuomet neužges gyvenimo ugnis, kuri dega Nikolajaus Ostrovskio kūrybos puslapiuose. Jo palikimas taip ištikimai tarnauja mūsų Tėvynei, kaip jis pats tarnavo jai iki savo paskutinio atodūsio.

M. Kelčevskis

TARYBINĖ STATYBA

SVARBŪS KLAUSIMAI SESIJOS DIENOTVARKĖJE

Aleksandravėlės valsčiaus D.Ž.D. Tarybos įvykusioje 11-je sesijoje buvo aptarti du pagrindiniai klausimai: „Apie tolimesnę kolūkių statybą valsčiuje ir jų organizacinį — ūkinį sustiprinimą" ir „Apie visuomeninės gyvulininkystės išvystymo plano vykdymą bei gyvulių paruošimą žiemojimui".

Pirmuoju klausimu išsamų pranešimą padarė valsčiaus žemės ūkio skyriaus vedėjas drg. Gurbininkas, kuris išnagrinėjo iki šiol atliktą darbą kolūkių statyboje bei jų stiprinime. Pranešėjas pareiškė, kad pagal bendrą valsčiaus žemės plotą kolūkiai jau užima daugiau negu pusę šio ploto.

— Nežiūrint pasiektų laimėjimų, — pareiškė drg. Gurbininkas, — buvo prileista ir eilė stambių klaidų. Taip, pav., „Jovydžių", „Svobiškio" ir „Jučių" kolūkiuose dar nepravestas gyvulių ir gamybos priemonių suvisuomeninimas.

Antruoju klausimu kalbėjo valsčiaus zootechnikas drg. Guogis. Iškėlęs pasiektus laimėjimus vykdant trimečio planą gyvulininkystei išvystyti, jis pabrėžė visą eilę trūkumų ir nurodė priemones gyvulininkystės išvystymo eigai paspartinti, kaip, pav., gyvulininkystės fermų komplektavimą pagal gyvulininkystės išvystymo plano minimumą — gyvulių prieauglio kontraktaciją, gyvulių pirkimą ir t. t.

Diskusijose svarstomais klausimais dalyvavo deputatai drg. drg. Baškatovas, Kraskovas, Furinas ir kiti.

Sesija svarstytais klausimais priėmė sprendimą, siekiant taip organizuoti darbą, kad dar šiais metais Aleksandravėlės valsčius taptų ištisai kolektyviniu, organizuoti kolūkiuose po keturias fermas, siekti, kad kolūkiai apsirūpintų reikiamu kiekiu pašarų sėkmingam gyvulininkystės plėtimui, nedelsiant paspartinti patalpų remontą gyvulių žiemojimo sąlygoms.

J. Bijūnas

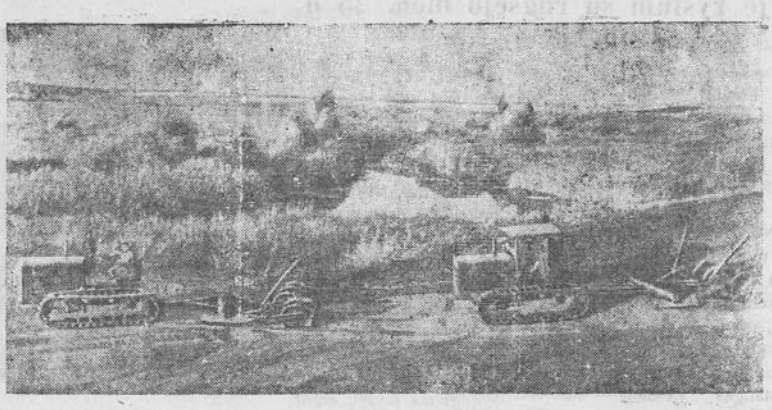

ČKALOVO SRITIS. Ilekško rajono Čapajevo vardo kolūkis stato Zaživnaja upėje užtvanką 450 metrų pločio ir 10,5 metro aukščio.
Nuotraukoje: traktoriai užtvankos statybos darbuose.
Foto V. Lašmanovo

TASS'o spaudos klišė

Naujiems mokslo metams prasidėjus Pandėlio gimnazijoje

* * *

J. PRANCKŪNAS,
Pandėlio gimnazijos direktorius

* * *

Prieš tarybinę mokyklą stovi uždavinys — nuolat kelti mokinių politinį — idėjinį lygį, gerinti mokomąjį — auklėjamąjį darbą.

Visa tai turėdamas omenyje, Pandėlio gimnazijos mokytojų kolektyvas savo šių mokslo metų antrame posėdyje nuodugniai apsvarstė politinius, metodinius ir auklėjamuosius klausimus ir priėmė tuo reikalu atitinkamus nutarimus ir patikslinimus.

Dar rugsėjo mėnesio pradžioje gimnazijoje pradėjo darbą literatų, vaidybininkų, istorikų, sporto ir kiti dalykiniai būreliai. Viso pradėjo veikti 8 dalykiniai būreliai, ir kiekvienas jų turi po dvi — tris sekcijas.

Ypatingas dėmesys atkreiptas į politinį lavinimąsi, į kurį įtraukti visų klasių mokiniai; jie savo politinį lygį kelia per auklėjimo ir atskirai organizuojamas popamokines valandas. Šį darbą praveda klasių vadovai ir tam darbui priskirti komjaunuoliai.

Literatų būrelis (vadovas mokyt. Bačkys) jau savo pirmajame susirinkime numatė savo darbo planus ir pasirodė su verta dėmesio kūryba.

Vaidybininkų būrelis (vadovai mokyt. mokyt. Raugelė ir Kondrošovaitė) pasiryžo Spalio 32-jų metinių proga pastatyti scenoje veikalą „Obelys žydės". Šio būrelio muzikos sekcija (vadovas mokyt. Raugelė) suorganizavo mišrų chorą, prie kurio prisidėjo ir mokytojai, ir energingai ruošiasi 1950 metų Dainų šventei. Didžiojo Spalio 32-jų metinių išvakarėse šis choras pasirodys visuomenei su paruoštu nemažu dainų repertuaru.

Mokytojai vykusiai jungia politinį aiškinamąjį darbą su dėstomuoju dalyku. Klasių auklėtojai savo trimestriniuose darbo planuose numatė daugiau politinio pobūdžio pasikalbėjimų su savo klasių auklėtiniais ir jau išleido savo kiasėse sieninius laikraščius. Ypač daug aktyvumo rodo VII a klasės auklėtoja Joneliūkštytė, kuri pasirodė kaip viena iš aktyviausių spaudos platintojų visuomenės tarpe ir gimnazijoje.

Neblogai pradėjo savo darbą ir pirminė gimnazijos komjaunimo organizacija. Tikra, kad dauguma pažangiųjų gimnazijos mokinių papildys jos eiles, nes tam jau yra pravestas ir vedamas platus aiškinamasis darbas iš mokytojų ir pačių komjaunuolių pusės.

Apsvarsčius metodinius klausimus, ypač gamtos, fizikos ir chemijos dėstyme, gavosi, kad esamomis mokslo priemonėmis ir sąlygomis yra sunku įvykdyti programose numatytus bandymus ir laboratorinius tyrimus. Tačiau nežiūrint į tai, kai kurių disciplinų dėstytojai iki šiol nesinaudojo ir turimomis mokslo priemonėmis, ko rezultate galėjo gautis, kad mokiniai šias disciplinas galėjo įsisavinti tik formaliai. Šiuo klausimu numatyta: vesti griežtą kontrolę dėl esamų mokslo priemonių panaudojimo atlikti efektingiausius bandymus gamtos, fizikos pamokose.

Žengiant į naujus mokslo metus, Pandėlio gimnazijos vadovybė, glaudžiai bendradarbiaudama su mokytojais bei komjaunimo pirmine organizacija, stengsis dar daugiau pakelti mokytojų politinį — idėjinį lygį, kuo greičiau ištaisyti esamus trūkumus, kad būtų galima pasiekti naujų laimėjimų vykdant partijos ir vyriausybės nurodymus priaugančios tarybinės kartos auklėjime.

Kolūkių korespondentai praneša

Baigė rauti linus Rokiškio valsčiaus „Svajonės" kolūkis. Šiuo metu vyksta merkimo ir šukavimo darbai. Rovimo darbuose energingai dirbo kolūkietės Strumskytė R., Vedeikienė, Strumskienė, Stankauskaitė ir kitos. Baigti linų rovimo darbai ir gretimame „Nemuno" kolūkyje.

V. Žilvitis

*

Kiaulių ferma įsteigta Juodupės valsčiaus „Lingėnų" kolūkyje. Čia jau randasi motininė kiaulė, kuilis ir 14 vienetų prieauglio. Į tolimesnį šios fermos išplėtimą bus kreipiamas didelis dėmesys.

A. Karalius

*

Aukštą kviečių derlių išaugino Aleksandravėlės valsčiaus „Sartų" kolektyviniame ūkyje I-sios grandies grandininkas drg. Valiulis Petras. Jis gavo iš ha po 19 dvig. centnerių vasarinių kviečių. Kovoje už aukštą derlių stropumu pasižymėjo minimos grandies nariai drg. drg. Valiulis Vytautas ir Kavaliauskienė Uršulė. Aukštas žieminių kviečių derlius gautas taip pat šio valsčiaus Tiškaus Eduardo vardo žemės ūkio artelėje, drg. Katkausko Juozo vadovaujamoje grandyje.

J. Baranauskas

*

Ketvirta ferma organizuojama Obelių valsčiaus V. Mickevičiaus — Kapsuko vardo kolūkyje. Tai — paukščių ferma. Pradžioje numatoma turėti 100 vienetų vištų ir palaipsniui šią fermą toliau plėsti. Šiuo metu energingai tvarkomos patalpos vištų laikymui. Paukščių ferma bus baigta organizuoti šiomis dienomis. Tokiu būdu ši žemės ūkio artelė jau turės keturias fermas.

A. Bertašius

Respublikos žemės ūkiui - aukštai kvalifikuoti kadrai

* * *

CH. MARKOVAS,
Lietuvos TSR Žemės ūkio ministerijos kadrų rengimo skyriaus viršininkas

* * *

Kolūkių statyba iškėlė mūsų respublikai naujus reikalavimus žemės ūkio kadrų rengimo atžvilgiu. Kolūkiai yra sudėtingi ūkiai, ir jiems tvarkyti reikalingi kvalifikuoti įvairių specialybių darbuotojai.

Žemės ūkio artelėms aprūpinti reikalingais specialistais Žemės ūkio ministerija užsibrėžė platačią programą. Ji numato šiais metais apmokyti 3.370 traktorininkų, traktorinių brigadų brigadininkų, mechanikų, kombainininkų, 400 kolūkių pirmininkų, 1.300 laukininkystės brigadų vadovų, 1.100 gyvulininkystės fermų vedėjų ir 8.500 kitos specialinės kvalifikacijos specialistų — grandininkų, melžėjų, kaulininkų, arklių prižiūrėtojų, veterinarijos sanitarų.

Didelį vaidmenį sėkmingai vykdant tą planą vaidina mokslo įstaigų tinklas, esantis Žemės ūkio ministerijos sistemoje. Respublikoje yra 8 žemės ūkio technikumai, 8 žemės ūkio mokslos ir 4 mechanizacijos mokslos. Jos ruošia jaunesniuosius agronomus, vaisių — daržių agronomus, zootechnikus, veterinarijos technikus, žemės tvarkytojus, hidromelioratorius, žemės ūkio statybininkus, zootechnikus — paukštininkus, mechanikus, bitininkus, traktorininkus, traktorinių brigadų brigadininkus, kombainininkus.

Praėjusiais metais netoli Vilniaus buvo organizuota kolūkių vadovaujančių kadrų dvejų metų mokykla. Šiais metais antroji tokia mokykla atidaryta Dotnuvoje.

Mokslo įstaigų dauguma turi pavyzdinius mokslinius ūkius bei laboratorijas. Jie padeda paruošti kvalifikuotus kolūkių gamybos meistrus, yra patyrimo ir pavyzdžių šaltinis aplinkiniams kolūkiams. Didelį darbą atlieka mokyklų darbuotojai suteikiant agronominę ir organizacinę pagalbą žemės ūkio artelėms.

Prie mokslo įstaigų, apskričių žemės ūkio skyrių ir MTS veikia nuolatiniai kursai traktorininkams, laukininkystės brigadų brigadininkams ir masinės kvalifikacijos specialistams rengti.

Ligi šių metų rugsėjo mėn. 1 d. Žemės ūkio ministerija bei jos organai vietose paruošė 1.600 traktorininkų, 84 traktorinių brigadų brigadininkus, 177 jaunesniuosius agronomus, 18 zootechnikų, 16 žemės tvarkytojų, 15 hidromelioratorių, 21 kombainininką, 37 veterinarijos technikus, 43 mechanikus, 22 žemės ūkio technikus — statybininkus ir 30 žmonių kitų specialybių. Be to, trumpalaikius kursus baigė 2.100 kolūkių pirmininkų, apie 1.100 brigadininkų, 220 gyvulininkystės fermų vedėjų, 480 kolūkių sąskaitininkų ir daugiau kaip 2.000 grandininkų, melžėjų, kaulininkų, arklininkų, veterinarijos sanitarų.

Rugsėjo 1 d. prasidėjo nauji mokslo metai žemės ūkio technikumuose, o spalio mėn. 1 d. prasidės kitose žemės ūkio mokyklose. Tarybinė vyriausybė deda visas pastangas, kad aprūpintų mūsų kolektyvinius ūkius aukštai kvalifikuotais specialistais, sugebančiais tobulai tvarkyti sudėtingą artelinį ūkį.

Sportas

Susitikimas su TSRS šachmatų sporto meistru drg. Vistaneckiu

Į Rokiškį buvo atvykęs TSRS šachmatų sporto meistras drg. Vistaneckis, kuris pademonstravo aukštą šachmatų žaidimo techniką. Rugsėjo mėn. 23 d. Rokiškio I-sios gimnazijos salėje įvyko pirmasis šachmatų simultanas. Pradžioje drg. Vistaneckis padarė pranešimą tema: „Šachmatų istorija". Šis pranešimas susilaukė didelio pasisekimo susirinkusiųjų tarpe. Po to prieš TSRS sporto meistrą Vistanecką stojo kovai 15 šachmatininkų. TSRS sporto meistro Vistaneckio gražios kombinacijos priverté visus žaidžiančiuosius rimtai susikaupti. Įdomiausia kova vyko prie trijų lentų: mokyt. Šilinio, mokinių Baltušio ir Užukukio. Visi šie trys šachmatininkai, šaltai analizuodami susidariusią padėtį, sulošė su TSRS sporto meistru lygiomis.

Šiame simultane dalyvavo ir Pandėlio šachmatininkai, tačiau dar nepraėjus vienai valandai žaidimo, jie pradėjo kapituliuoti. Iš 15 partijų TSRS sporto meistras drg. Vistaneckis laimėjo 12 ir tris sulošė lygiomis.

Sekančią dieną drg. Vistaneckis pravedė antrąjį simultaną. Prieš simultaną jis uždavė kiekvienam šachmatininkui po uždavinį. Greičiausiai uždavinius išsprendė Nemeikšis, Pekšys, Riauba (visi Rokiškio I gimnazijos). Po to sekė kova su 15 šachmatininkų. Šį kartą TSRS sporto meistras Vistaneckis turėjo mažiau vargo, nes prieš jį stojo silpnesnės šachmatininkų jėgos. Šiame simultane dar kartą išryškėjo drg. Vistaneckio aukšta žaidimo klasė; jis iš 15 partijų laimėjo 14 ir 1 partiją sužaidė lygiomis su Nemeikšiu. Tie du susitikimai su drg. Vistaneckiu sukėlė didelį susidomėjimą šachmatininkų tarpe; juose dalyvavo 15 Rokiškio I gimnazijos mokinių, 4 mokytojai ir 7 Pandėlio gimnazijos mokiniai.

Tenka išreikšti visų sportininkų norą, kad Rokiškio apskr. Kūno kultūros ir sporto komitetas organizuotų daugiau panašių susitikimų su TSRS sporto meistrais.

D. Poška

Atgarsiai užsienyje ryšium su rugsėjo mėn. 25 d. TASS-o pranešimu

PARYŽIUS, rugsėjo mėn. 26 d. (TASS). Visi šios dienos laikraščiai skelbia ištraukas iš TASS-o pranešimo dėl Trumeno pareiškimo ir skiria šiam klausimui savo komentarus.

Laikraštis „Fran tirer", pranešdamas apie TASS-o komunikatą, rašo, kad „specialistai, registruojantieji virpėjimus, patvirtino laikraščiui tai, kad tikrai sprogo bomba". „Kadangi abidvi šalys turi bombas, pareiškiama laikraštyje, jėgos savitarpiškai neutralizuojasi, ir mums negrės rizikos atsitiktinumai".

(ELTA).

„Frans Suar" skelbia savo specialaus korespondento pranešimą iš Londono antrašte: „Tarybinė aviacija turi aparatus atominėms bomboms mėtyti. Jau gaminami septynių tipų reaktyviniai lėktuvai". Laikraštis išvardina visus lėktuvų tipus.

Laikraštis „Pari Pres — entransižan" skelbia Prancūzijos atominės fizikos instituto direktoriaus profesoriaus Žano Tibo interviu. Pastarasis pareiškė: „Atominės bombos akivaizdoje Prancūzija yra visiškai beginklė. Ji yra blogiau pasirengusi moksliniam karui, negu 1939 metais".

Laikraštis „Mond" skelbia kito prancūzų mokslininko atominės energijos srityje Leo Kovarskio interviu. Kovarskis konkrečiai pareiškė: „Atominių sviedinių gamyba priklauso ne nuo tyrinėtojų, o nuo pramoninio potencialo. Anglija negali šiuo klausimu konkuruoti nei su Jungtinėmis Valstybėmis, nei su Rusija. Kanada negamina atomio ginklo. Kai dėl Prancūzijos pramoninio potencialo, tai jis dar žemesnis, negu Anglijos pramoninis potencialas".

(ELTA).

NIUJORKAS, rugsėjo mėn. 26 d. (TASS). Laikraštis „Kriščen sajens monitor" savo redakciniame straipsnyje pareiškia, kad atominis sprogimas Tarybų Sąjungoje „pabrėžia būtinumą daryti atkaklesnes pastangas siekiant nustatyti taiką".

Laikraštis „Deili uorker" rašo, jog nepaisant visiškos painiavos ir aiškaus nerimo, pastebimo iš Vašingtono komentarų ryšium su Trumeno pareiškimu apie atominį sprogimą Tarybų Sąjungoje, pasilieka faktas, kad Trumenas, Ačesonas, Dalesas, Vandenbergas ir spekuliantai, pralobstantieji iš šalto karo, „nerodo nė mažiausio ketinimo padaryti galą atominio karo planams, kuriais remiasi visos jų viltys".

(ELTA).

LONDONAS, rugsėjo mėn. 26 d. (TASS). Laikraščio „Deili meil" Vašingtono korespondentas rašo, kad vyriausybės atstovai rengiasi atitinkamu būdu atremti „nenuoširdų rusų taikos puolimą", apimantį pasiūlymą susitarti dėl atominių bombų sunaikinimo. „JAV atmes šį pasiūlymą net jeigu atrodys, kad jos tuo pačiu pastatys save į moraliniu atžvilgiu keblią padėtį".

„Deili ekspres" nusiskundžia, kad Didžioji Britanija negali atsakyti į atominę ataką, nes ji neturi atominių bombų tuo momentu, kai saugumas reikalauja vartojimui parengtų atominių bombų atsargų".

ROMA, rugsėjo mėn. 27 d. (TASS). Laikraštis „Faezi" vedamajame straipsnyje, skirtame atominio ginklo klausimams, pažymi galimybę, kad „amerikiečių provokacinė pozicija, kurią lydi sistemingas šantažas, iš esmės yra didelis blefas, siekiąs nuslėpti paniką, apėmusią karo kurstytojus ryšium su neišvengiama įvykių eiga".

Laikraštis „Unita" įdėjo TASS-o pranešimą antrašte: „TSRS toliau kovos dėl atominio ginklo absoliutinio uždraudimo". Skelbdami TASS-o pranešimą, visi laikraščiai antraštėse pabrėžė, kad Tarybų Sąjunga turi atominį ginklą jau nuo 1947 metų.

(ELTA).

BUKAREŠTAS, rugsėjo mėn. 27 d. (TASS). Laikraštis „Skinteja" vedamajame straipsnyje „Taikos jėgos ir atominio šantažo žlugimas" rašo: „Nėra pasaulyje šalies, kur nebūtų svarstomas TASS-o pranešimas, kad Tarybų Sąjunga turi atominį ginklą. Tas pranešimas išplėšia iš Amerikos imperialistų rankų šlykščiausią ir niekšiškiausią atominio šantažo ginklą".

Laikraštis „Universul" rašo, kad „Amerikos atominės paslapties blefas sprogo, kaip muilo burbulas. TASS-o pranešimas yra šaltas dušas įvairiems Vakarų oficialiems veikėjams, kurie perdaug pasikarščiavo, sukėlę per didelį entuziazmą iš savo pačių prasimanymų".

(ELTA).

KIJEVAS. DOSARM'o motociklistų mokykla, veikianti prie Kijevo motociklų fabriko, nesenai išleido eilinę motociklistų grupę. Valstybės teises įsigijo 25 jaunų darbininkai ir darbininkės.

Nuotraukoje: grupė išleidžiamųjų prie motociklo.

V. Judino nuotrauka — TASS'o spaudos kiškė

Iš teismo salės

ATSILIKIMO IR PRIETARINGUMO PASĖKA

Rokiškio apskr. II-osios apylinkės Liaudies Teisme buvo svarstoma pil. Kudravcevos baudžiamoji byla. Teisme paaiškėjo, kad Kudravceva, nuvykusi į Undriūnų kaimą (Obelių valsč.), pasiskelbė žymiausia burtininke, galinčia padidinti žmonėms turtus. Kai kurie lengvatikiai valstiečiai šia „dievo atstove" patikėjo. Apgavikės Kudravcevos įkalbėtos, atsilikusios valstietės — Galvonienė (Undriūnų km.) ir Sidabrienė (Ežeriškio km.) laisva savo valia į vežimus pakrovė visą savo turimą turtą, pririšo gyvulius ir viską nugabeno į apgavikės namus, esančius už 10 km.

Valstietės ilgą laiką po teiravosi, ar jau gerokai pad dėjo turtas, bet iš apgavikės v gaudavo atsakymus, kad turt vis „tebedidėja".

Minima apgaulė dėka milic jos organų budrumo buvo i aiškinta, ir apgavikės išviliot turtas grąžintas savininkams.

Apgavikę Liaudies Teism nubaudė griežčiausia, įstatym numatyta, bausme.

Ši byla aiškiai parodo, ka tokiais piliečiais, kurie dar t begyvena užsiskleidę prieta klaute, pasinaudoja įvair plauko apgavikai, nes čia apgavikiškiems tikslams ka tik geriausia dirva.

V. Januškevičius

ALVARO JUNKE

ŠV. LUIZO GONZAGOS TAUPOMOJI DĖŽUTĖ

Nešvarus, ilgšas, nepaprastai ilgų galūnių, pailgo, blyškaus veido, storo stiklo akiniais, nuolatos nušliaužiančiais ant nosies, retų, išdžiūvusių ir bespalvių plaukų, krintančių, lyg karčiai, ant geltonos, raukšlėtos kaktos, senjoras Tristanas, trečios klasės mokytojas, buvo skurdžios ir menkos išvaizdos. Pradžioje berniukai nusprendė iš naujo mokytojo pasityčioti. Ir antroji jo pamoka prasidėjo akiplėšišku išsišokimu: kramtomojo popieriaus rutulėlis trinktelėjo jam į krūtinę.

Senjoras Tristanas nebandė grasinti. Lėtu, drebančiu nuo nuovargio, balsu, suklupdamas, tariant raidę „r", jis prašinėjo šį, priešišką jam, trisdešimties mokinių būrį:

— Brangūs jaunuoliai! Kodėl jūs taip elgiatės su savo mokytoju? Argi jūs nebijote dangaus bausmės? Ne manęs jums reikia bijotis, bet dievo, dievo!...

Šitai tardamas, jis baisųjį žodį „dievas" išrėkė tokia jėga, jog vaikai krūptelėjo. Apokalipsio dvelktelėjimas privertė juos nutilti.

Mokytojas tęsė:

— Iš ten, iš dangaus, dievas dabar žiūri į jus! Jis atkeršys už mane! Jis viską mato! Būkite atsargūs! Daugiau aš nieko nesakysiu! Bet — atsargiau!...

Klasėje viešpatavo visiška tyla. Visus apėmė nuostaba ir baimė. Berniukai buvo apstulbinti šiuo mokytoju, grasinančiu ne bausmėmis, bet dievu, visagalinčia ir baisia būtybe, kurį jie išmoko namuose—katalikų šeimose—gerbti ir jo bijotis. Dievas — šėtono nugalėtojas! Dievas — griaustinio ir žaibų valdovas. Dievas — angelų ir archangelų, ginkluotų ugniniais kardais, vadas! Ir dievas atkeršys už šį keistą mokytoją?... Grasinimas paveikė. Nuo šios minutės niekas daugiau negalvojo tyčiotis iš mokytojo.

Vaikai apsiribojo tuo, kad davė jam pravardę „klapčiukas". Tai geriau, negu jo pavardė, tiko prie liūdno mokytojo veido, jo baikštaus būdo ir mistinės kalbos. Jeigu jis pasakojo anekdotą, —tai apie kokį nors šventąjį. Jeigu kalbėjo apie bičiulį, — tas buvo dvasininku. Jeigu skaitė knygą, — ji buvo religinio turinio. Jis ragino berniukus eiti išpažinties. Jis grasino jiems pragaro kančiomis ir gundydavo juos rojaus džiaugsmais. Jis pavergė lakią berniukų vaizduotę ir iš trisdešimties mokinių padarė trisdešimt paukštelių, sėdinčių narvelyje, padarytame iš paauksuotų virbų jo kalbų, kuriose buvo ir žavingų pasakų blizgesys, ir mistinių grasinimų žiaurumas.

Mokytojo klausė, jį gerbė. Jis nešiojo šventumo aureolę. Jis niekuomet mokinių nebausdavo. Bet ir nebuvo reikalo juos bausti.

Vieną šeštadienio rytą, pamokų pradžioje, mokytojas iškilmingu tonu kreipėsi į mokinius:

— Vaikai! Jūs žinote, kad aš save paaukojau šv. Luizui Gonzagai ir visus jus paskyriau jo globai. Aš į jį meldžiuos už jus. Jis padeda man jus padaryti ramiais ir dievobaimingais. Jūs būsite laimingi, nes šv. Luizas Gonzaga jus globoja...

Visa trisdešimtis mokinių klausė, visiškai sustingę, pavergti jo žodžių ir jau pasiruošę apmirti ekstazėje.

Mokytojas atrodė dvasininku, sakančiu pamokslą. Jo kuklus stalas pavirto aukšta sakykla.

— Vaikai, mielieji vaikai, gerieji vaikai, dievobaimingieji! Argi nebus teisinga, kad ir jūs ką nors paaukotumėte jūsų šventajam užtarėjui?

Jis laukė atsakymo. Niekas neprakalbėjo. Berniukai tylėjo, tartum suakmenėję.

Jis reikalavo:

— Atsakykite. Ar tai teisinga? Ar jūs pasiruošę aukoti šv. Luizui Gonzagai, kuris amžinai rūpinasi jūsų jaunomis gyvybėmis?

Vienas iš berniukų — drąsesnis — tarė:

— Taip, senjore!

Ir visa klasė pasekė juo. Tartum liūtis pliūptelėjo:

— Taip, senjore!

Mokytojas susmuko kėdėje ir ilgai sėdėjo, apkabinęs rankomis galvą. Jis, atrodė, verkė. Sujaudinti vaikai stebėjo mokytoją, nedrįsdami atsikvėpti. Pagaliau jis išėmė nosinę ir perbraukė ja per akis:

— Iš džiaugsmo aš verkiau, numylėtieji mano sielos vaikai! Jūs šventi! Šiandien ten, debesyse, pas mūsų globėją, turi būti laimingiausia diena. Dėk Vardan jo — dėkui!

Ir jis prieš tylinčius, sustin sius vaikus sustingo, apkabin rankomis galvą.

Paskui prakalbėjo:

— Auka, kurios aš paprašy iš jūsų, nedidelė: dešimt sen vo savaitei. Dešimt niekin sentavo — pas kurį gi jų nė Dešimt niekingų sentavo — ris iš jūsų kiekvieną savaitę išleidžia jų cukrainiams ir py gaičiams? Tiktai iš dešimties s tavo į savaitę suruošime m šventajam užtarėjui auką, ku pavadinsime „panieka pinigam Koks jam bus džiaugsmas! tyti, kaip trisdešimt pačių j niausių, atsidavusių jam, ty baltų kaip sniegas sielų, tris šimt mielų berniukų paro jam, kaip jie niekina purvin prakeiktus, šėtoniškus pinig Šv. Luizai Gonzaga, — kreip jis, pakėlęs veidą ir ranka dangų, — priimk šią tyrą au nes nešvarūs pinigai apsival praėję per nekaltas mylimiau tavo vaikų rankas!

(B. d.)

Atsakingas redaktorius A. Fainbliumas

Išeina antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais — Redakcija: Rokiškis, Tarybų aikštė Nr. 22, telefonas 18.

Spaudė „Tarybinio Rokiškio" spaustuvė, Rokiškis, Vytauto Didž. g-vė Nr. 39. Užs. Nr. 452. Tir. 3.500 egz. — LV 1022